

Περιεχόμενα

Πρόλογος	13
Ευχαριστίες	17
Εισαγωγή	19

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Διαθεματικότητα και η διαθεματική προσέγγιση της γνώσης

1.1. Ενιαιοποιημένα προγράμματα σπουδών. Θεωρητική τεκμηρίωση ..	29
1.2. Εννοιολογική οριοθέτηση και χαρακτηριστικά της διαθεματικότητας και της διαθεματικής προσέγγισης της γνώσης	34
1.2.1. Η διαθεματική προσέγγιση της γνώσης ως συνιστώσα της οριζόντιας διάταξης της ύλης	40
1.2.1.1. Διαθεματικές έννοιες	46
1.2.1.2. Διαθεματικά γνωστικά αντικείμενα στο Δ.Ε.Π.Σ. και συνδέσεις ανάμεσα σε ενότητες γνωστικών αντικειμένων	47
1.2.2. Διαθεματικές δεξιότητες διά βίου μάθησης	52
1.3. Επισκόπηση της ερευνητικής βιβλιογραφίας για τη διαθεματική προσέγγιση της γνώσης	58

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Διδακτική μέθοδος project

2.1. Θεωρητικό υπόβαθρο	66
2.1.1. Το φιλοσοφικό ρεύμα του πραγματισμού και το κίνημα της προοδευτικής αγωγής	70

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ PROJECT ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ: ΘΕΩΡΙΑ, ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ

2.1.2. Η βιωματική / εμπειρική μάθηση	75
2.1.3. Γνωστικός και κοινωνικός εποικοδομισμός	79
2.1.4. Ανακαλυπτική / διερευνητική μάθηση	83
2.1.5. Η θεωρία της πλακισωμένης μάθησης	84
2.1.6. Η θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης	85
2.1.7. Μοντέλα μαθησιακού προφίλ	88
2.2. Ενοιολογική οριοθέτηση και ιστορική αναδρομή	93
2.3. Ορισμός και χαρακτηριστικά της διδακτικής μεθόδου project	98

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Επισκόπηση ερευνών για τη διδακτική μέθοδο project	105
---	------------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

**Είδη, στάδια και επίπεδα εφαρμογής
της διδακτικής μεθόδου project**

4.1. Είδη της διδακτικής μεθόδου project	121
4.2. Προϋποθέσεις για την επιτυχή εφαρμογή της διδακτικής μεθόδου project	130
4.2.1. Αλλαγή μαθησιακής κουλτούρας και μαθησιακού περιβάλλοντος για να προαχθεί η διδακτική μέθοδος project ..	131
4.2.2. Γνώση σχεδιασμού ενιαιοποιημένου περιεχομένου μάθησης ..	134
4.2.3. Χρόνος και χώρος	136
4.2.4. Μαθησιακά κέντρα ενδιαφέροντος στο περιβάλλον της σχολικής τάξης	137

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Σχεδιασμός και υλοποίηση της διδακτικής μεθόδου project

5.1. Αρχές σχεδιασμού και οργάνωσης της διδακτικής μεθόδου project ..	139
5.2. Άξονες δράσης της διδακτικής μεθόδου project	146

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Διαφοροποιημένη διδασκαλία και διδακτική μέθοδος project

6.1. Βασικά σημεία	162
6.2. Σύνδεση της διαφοροποίησης της διδασκαλίας με τη διδακτική μέθοδο project	168

6.3. Παράδειγμα εφαρμογής της διδακτικής μεθόδου project με διαφοροποιημένη διδασκαλία	172
Αντί επιλόγου	180

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Απόψεις και γνώσεις των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για τη διδακτική μέθοδο project και τη διαθεματικότητα

7.1. Ερευνητική επισκόπηση	185
7.2. Μεθοδολογία έρευνας	190
7.2.1. Έρευνα Α΄ φάσης	191
Συμπεράσματα και συζήτηση	222
7.2.2. Έρευνα Β΄ φάσης	228
Συμπεράσματα / συζήτηση	240
7.3. Σύνοψη των δύο ερευνών	242

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Πρόταση για προετοιμασία ενός διαθεματικού project και εφαρμογές

8.1. Ενδεικτικά προτεινόμενα θέματα για το Νηπιαγωγείο	250
8.2. Ενδεικτικά προτεινόμενα θέματα για το Δημοτικό σχολείο	264
8.3. Ενδεικτικό προτεινόμενο θέμα για το Γυμνάσιο	303

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση	309
Ξενόγλωσση μεταφρασμένη	316
Ξενόγλωσση	316

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΦΙΛ	336
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΡΟΥΜΠΡΙΚΕΣ	343
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΡΧΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	349
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	361

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 5.1. Προϋποθέσεις για τον επιτυχή σχεδιασμό της μάθησης μέσω project (Buck Institute for Education, 2011)	147
Πίνακας 5.2. Διδακτικές ενέργειες και μαθητικές δραστηριότητες στο πλαίσιο υλοποίησης της μεθόδου project (προσαρμοσμένο από τους Wiggins & McTighe, 1998: 160)	150
Πίνακας 5.3. Κατάλογος με ενδεικτικές προτάσεις σχετικά με την αξιολόγηση της μαθησιακής διαδικασίας μέσω project	153
Πίνακας 7.1. Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις των προτάσεων που αντιστοιχούν στα δομικά στοιχεία της διαθεματικότητας και της διδακτικής μεθόδου project	196
Πίνακας 7.2. Επίδραση δημογραφικών στοιχείων των ερωτώμενων στην αναγνώριση χαρακτηριστικών της διαθεματικότητας και της μεθόδου project	200
Πίνακας 7.3. Παιδαγωγικά οφέλη της μεθόδου project για τους μαθητές και ο βαθμός αξιοπιστίας τους	203
Πίνακας 7.4. Παιδαγωγικά οφέλη της διαθεματικότητας και της μεθόδου project για το ελληνικό σχολείο	205
Πίνακας 7.5. Συχνότητα ενσωμάτωσης της διαθεματικότητας (N = 504) και εφαρμογής της μεθόδου project στη διδακτική πράξη (N = 508)	208
Πίνακας 7.6. Ανάλυση διακύμανσης ανάμεσα στα έτη διδακτικής εμπειρίας και τη συχνότητα ενσωμάτωσης της διαθεματικότητας και εφαρμογής της μεθόδου project στη διδακτική πράξη	209
Πίνακας 7.7. Συχνότητα ενσωμάτωσης της διαθεματικότητας κι εφαρμογής της μεθόδου project στον διδακτικό χρόνο μαθημάτων του Α.Π.	211
Πίνακας 7.8. Τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών στην έρευνα της Β' φάσης	230
Πίνακας 7.9. Οι σύνθετες εξαρτημένες μεταβλητές	232
Πίνακας 7.10. Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις των σύνθετων μεταβλητών ..	235
Πίνακας 7.11. Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις ορισμένων μεμονωμένων ερωτήσεων στο ερωτηματολόγιο	235
Πίνακας 7.12. Συσχετίσεις Pearson r ανάμεσα στις σύνθετες μεταβλητές και τις μεμονωμένες μεταβλητές	239

Πίνακας 7.13. Προβλεπτικές μεταβλητές για τα παιδαγωγικά οφέλη της διαθεματικότητας και της μεθόδου project καθώς και τη χρήση εναλλακτικών διδακτικών προσεγγίσεων	240
Πίνακας 8.1. Λίστα ελέγχου δράσεων κατά τη διάρκεια υλοποίησης ενός project	249

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

Διάγραμμα 2.1. Οι τύποι πολλαπλής νοημοσύνης σύμφωνα με τη θεωρία του Gardner	87
Διάγραμμα 2.2. Βασικά χαρακτηριστικά της διδακτικής μεθόδου project	101
Διάγραμμα 4.1. Η γέφυρα δράσης στο πλαίσιο των ενιαιοποιημένων προγραμμάτων σπουδών (Από Drake & Burns, 2004: 50)	136
Διάγραμμα 5.1. Βήματα δράσεων στο πλαίσιο μελέτης ενός θέματος με τη διδακτική μέθοδο project	159
Διάγραμμα 6.1. Ιστόγραμμα για το διαθεματικό project «Αλιεία»	174
Διάγραμμα 7.1. Παράδειγμα παρουσίασης θέματος με ιστόγραμμα για εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα και τις επιμέρους θεματικές ενότητες	215
Διάγραμμα 7.2. Παράδειγμα παρουσίασης θέματος και τις επιμέρους θεματικές ενότητες με ιστόγραμμα	216
Διάγραμμα 7.3. Παράδειγμα παρουσίασης γνωστικού τομέα με θεματικές προεκτάσεις με ιστόγραμμα	217
Διάγραμμα 7.4. Παράδειγμα παρουσίασης θέματος με τα εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα και τις θεματικές ενότητες με δύο ιστογράμματα	218
Διάγραμμα 7.5. Παράδειγμα παρουσίασης της μεθοδολογίας ενός project χωρίς τίτλο θέματος	219
Διάγραμμα 7.6. Παράδειγμα παρουσίασης της μεθοδολογίας ενός project χωρίς τίτλο θέματος	219
Διάγραμμα 8.1. Θεματική εξακτίνωση του θέματος «Όταν ψωνίζουμε στο super market ή στο παντοπωλείο της γειτονιάς μας»	250
Διάγραμμα 8.2. Θεματική εξακτίνωση του θέματος «Ηχοι και μουσικά όργανα»	259

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ PROJECT ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ: ΘΕΩΡΙΑ, ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ

Διάγραμμα 8.3. Θεματική εξακτίωση του θέματος «Τα χρώματα»	264
Διάγραμμα 8.4. Θεματική εξακτίωση του θέματος «Τα παιδιά σε άλλες χώρες»	273
Διάγραμμα 8.5. Θεματική εξακτίωση του θέματος «Αιμοδοσία»	284
Διάγραμμα 8.6. Θεματική εξακτίωση του θέματος «Το ποδήλατο»	293
Διάγραμμα 8.7. Θεματική Εξακτίωση του θέματος «Δασικές πυρκαγιές»	297
Διάγραμμα 8.8. Θεματική Εξακτίωση του θέματος «Δούρειος Ίππος»	303

